

Δίκαιο Μ.Μ.Ε.

Μάθημα 10: Προστασία της προσωπικότητας και τύπος.

Επικ. Καθηγητής Παναγιώτης Μαντζούφας
Τμήμα Νομικής Α.Π.Θ.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

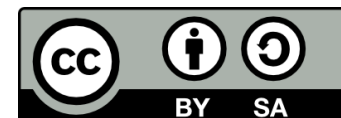

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

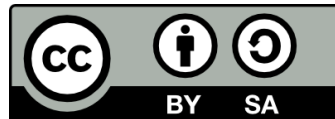

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

1. Μέσα προστασίας της προσωπικότητας από προσβολές δια του τύπου

Δικαίωμα απαντήσεως

(είναι η δυνατότητα που παρέχεται από το νόμο σε κάθε πρόσωπο, το οποίο θίγεται από δημοσίευμα περιεχόμενο στον περιοδικό τύπο να εκθέσει εγγράφως την επί του θέματος άποψή του στην ίδια εφημερίδα ή περιοδικό)

- Αυτό δεν ισχύει για ραδιόφωνο και τηλεόραση
- Αρ. 14 παρ. 5 Συντ.

α. Φορέας του δικαιώματος και αποδέκτης

- Ο φορέας του δικαιώματος

-Κάθε ιδιώτης, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, στο οποίο αναγνωρίζεται δικαιοπρακτική ικανότητα

-Στο υπό ανασκευή δημοσίευμα, το πρόσωπο θα πρέπει να κατονομάζεται ή να υποδηλώνεται

- Αποδέκτης της απάντησης

ο εκδότης, ο διευθυντής ή ιδιοκτήτης του περιοδικού ή εφημερίδας

β. Έννοια προσβολών

κάθε ανακριβής παρουσίαση στοιχείων της προσωπικότητας ενός ιδιώτη επιτρέπει την άσκηση του δικαιώματος απάντησης.

γ. Περιεχόμενο του δικαιώματος απαντήσεως

Η απάντηση πρέπει να περιορίζεται στο αντικείμενο του ανασκευαζόμενου δημοσιεύματος

-Σε κάποιες περιπτώσεις, ο διευθυντής του εντύπου έχει δικαίωμα άρνησης καταχώρισης της απάντησης

δ. Έκταση της απαντήσεως

Η απάντηση δεν πρέπει να υπερβαίνει σε έκταση το ανασκευαζόμενο δημοσίευμα

ε. Τυπικές προϋποθέσεις ασκήσεως του δικαιώματος απαντήσεως

- να ασκείται από τον ρητώς κατονομαζόμενο ή υποδεικνυόμενο, εφόσον είναι εν ζωή.
- εντός μηνός η άσκηση
- Η καταχώριση να λάβει χώρα εντός 3 ημερών από παραλαβή, ή αν πρόκειται για ημερήσιο τύπο, στο αμέσως επόμενο φύλλο
- Η απάντηση καταχωρίζεται χωρίς αλλαγές
- Να αναφέρεται ότι το κείμενο που ακολουθεί συνιστά **άσκηση δικαιώματος απαντήσεως σε προγενέστερο δημοσίευμα**

στ. Ένδικη προστασία του δικαιώματος απαντήσεως

- ✓ Αγωγή προς εκτέλεση του δικαιώματος απαντήσεως

Ενάγων ο ιδιώτης

Εναγόμενος ο εκδότης και/ή ο διευθυντής

ΑΙΤΗΜΑ να καταδικαστεί ο εναγόμενος σε εκτέλεση πράξεως σύμφωνα με το άρθρο 946 ΚΠολΔ, η οποία συνίσταται στη δημοσίευση της απάντησης

- ✓ Βάρος απόδειξης και προϋποθέσεις
 - Ο **ενάγων** οφείλει να επικαλεσθεί το δημοσίευμα που θίγει την προσωπικότητά του και να αποδείξει ότι ο εναγόμενος είτε παρεμπόδισε την άσκηση του δικαιώματος απαντήσεως είτε, εάν η απάντηση δημοσιεύτηκε, ότι η καταχώριση δεν έγινε σύμφωνα με το νόμο.
 - Στον **εναγόμενο** μένει να αποδείξει τα περιστατικά που δικαιολογούν την άρνηση καταχωρίσεως ή την πλημμελή καταχώριση της απαντήσεως

2. Αμυντικά μέσα

α. Προϋποθέσεις της ασκήσεως των αμυντικών μέσων

α.1. Προϋποθέσεις της αρνητικής αγωγής για παράλειψη

- Η παράνομη προσβολή να είναι επικείμενη (σοβαρές ενδείξεις, επικείμενος κίνδυνος)
- Η αγωγή να αποβλέπει στην ανατροπή της σχεδιαζόμενης προσβολής (π.χ. σε σχέση με τον ιδιωτικό βίο ενός προσώπου)
- Έννομο συμφέρον

- α.2. Προϋποθέσεις της αγωγής άρσεως της
προσβολής και παραλείψεως στο μέλλον
- Παρούσα και συνεχιζόμενη παράνομη συμπεριφορά
 - Κίνδυνος επαναλήψεως

β. Όρια της αξιώσεως άρσεως της προσβολής και παραλείψεως

Αξίωση παραλείψεως: περιορίζεται στους ισχυρισμούς που ο προσβάλλων εκφράζει ή διαδίδει (το απόλυτα αναγκαίο μέτρο)

- **Κατ' εξαίρεση:** απαγόρευση όλου του επιλήψιμου δημοσιεύματος (στάθμιση από το δικαστήριο των συγκρουόμενων συμφερόντων και μόνον αν ο μερικός περιορισμός ή τροποποίηση δεν καλύπτει την προσβολή)

γ. Βάρος επικλήσεως και αποδείξεως

Ενάγων (Βάρος επικλήσεως και αποδείξεως των πραγματικών ισχυρισμών που αφορούν τη γένεση και διάδοση του προσβλητικού ισχυρισμού)

- Σε περιπτώσεις **αναληθών** ισχυρισμών που προσβάλλουν την τιμή, ο **εναγόμενος** φέρει το βάρος επικλήσεως των σχετικών πραγματικών ισχυρισμών πάνω στα οποία στηρίζει τους προσβλητικούς ισχυρισμούς
- Εάν ο εναγόμενος δεν ανταποκρίνεται στην υποχρέωση επικλήσεως των πραγματικών περιστατικών, και εφ' όσον η άρνησή του δεν δικαιολογείται από το καθήκον διαφυλάξεως της μυστικότητας των δημοσιογραφικών πηγών, θεωρείται *δεδομένος ο χαρακτήρας των επιλήψιμων ισχυρισμών.*

- δ. Συνέπειες της καταδίκης του εναγομένου
- Γένεση ενοχής για παύση της προσβολής, άρση των συνεπειών της και παράλειψη της προσβολής που απειλείται να επαναληφθεί στο μέλλον.
 - Δημοσίευμα αποκαταστατικό και δημοσίευση απόφασης
- ε. Προσωρινή προστασία (ασφαλιστικά μέτρα)
- διστακτικά τα ελληνικά δικαστήρια

3. Αποκαταστατικά μέσα

α. Αγωγή αποζημίωσης (αδικοπραξία, άρθρα 914, 919 ΑΚ)

- Απαιτείται παράνομη, υπαίτια συμπεριφορά, ζημία και αιτιώδης συνάφεια μεταξύ παράνομης και υπαίτιας συμπεριφοράς και ζημίας

β. Αγωγή ικανοποιήσεως της μη περιουσιακής ζημίας

- Η αποκατάσταση της ηθικής βλάβης (άρ. 59 ΑΚ)

«Στις περιπτώσεις των δύο προηγούμενων άρθρων, το δικαστήριο με την απόφασή του, ύστερα από αίτηση αυτού που έχει προσβληθεί και αφού λάβει υπόψη το είδος της προσβολής, μπορεί επιπλέον να καταδικάσει τον υπαίτιο να ικανοποιήσει την ηθική βλάβη αυτού που έχει προσβληθεί. Η ικανοποίηση συνίσταται σε πληρωμή χρηματικού ποσού, σε δημοσίευμα, ή σε οτιδήποτε επιβάλλεται από τις περιστάσεις.»

γ. Αγωγή αποδόσεως κέρδους βάσει της ΑΚ 739.

«Όποιος, γνωρίζοντας ότι πρόκειται για ξένη υπόθεση, τη διοικεί σαν δική του, με την επιφύλαξη της τυχόν ευθύνης του από αδικοπραξία, έχει τις υποχρεώσεις από τη διοίκηση αλλοτρίων. Στην περίπτωση αυτή, ο διοικητής έχει δικαίωμα να απαιτήσει δαπάνες μόνο κατά τις διατάξεις για τον αδικαιολόγητο πλουτισμό.»

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: Ιωάννης Γιαννακέλος
Θεσσαλονίκη, Μάρτιος 2014

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

